

Informatienota voor de raad

Datum 19 juli 2023

Onderwerp	Openbare toegankelijke toiletten
Versienummer	V 1.0

Portefeuillehouder D.S. de Jong

Informant A. Ganseij/ Maxime Wolters Ruckert
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon Anouk (038) 498 2898, Maxime (038) 498 5134
Email A.Ganseij@zwolle.nl/ m.wolters-ruckert@zwolle.nl
Bijlagen
1. Plan van aanpak openbare en toegankelijke toiletten
2. Motie "Zwolle, toegankelijk voor iedereen"
3. Financiële tabel

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- Het voorstel voor een gefaseerde aanpak voor openbare en toegankelijke toiletten in Zwolle
- De uitvoering van de motie "19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen"
- Het voornemen om het huidige toilet aan de Potgietersingel te laten staan tot 1 september 2033.

Datum 19 juli 2023

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Op 8 juli 2019 heeft u de motie “beschikbare toiletten altijd en voor iedereen” ingediend. Hierin werd het college opgeroepen om na te gaan wat er organisatorisch en financieel nodig is om:

- voldoende beschikbare toiletten in Zwolle te hebben die voldoen aan de eisen voor buikpatiënten
- deze 24 uur per dag beschikbaar te maken.
- tijdens grote evenementen voldoende beschikbare toiletten aanwezig zijn in de binnenstad.
- de gebouwen in eigen beheer (zoals parkeervoorzieningen en het gemeentehuis) 24 uur per dag beschikbaar te stellen voor gebruik van het openbaar toilet en dit kloppend met de werkelijkheid in de Hoge Nood app aan te melden.

Naar aanleiding van deze motie is een inventarisatie en plan van aanpak voor openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle geschreven (bijlage 1). In het plan van aanpak is een overzicht van de toiletvoorzieningen, problematiek en mogelijkheden en financiële consequenties beschreven. De conclusie omvat het volgende:

- Er is veel behoefte aan openbare en (toegankelijke) toiletten;
- Er is geen visie, beleidskader en financiële middelen voor openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle;
- Er is een beperkt aantal openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen, slechts 6 die zich alleen in de binnenstad bevinden;
- De opengestelde en openbare toiletvoorzieningen zijn slecht vindbaar.

U heeft een tweede motie “19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen” (bijlage 2) aangenomen op 19 september 2022. Hierin is opgeroepen om een toegankelijk toilet te plaatsen, bij voorkeur in het Wezenlandpark. Deze motie is voortgekomen uit de ideeënmarkt van 2021. De motie is afgedaan op de raadsvergadering van 11 november 2022 via bestedingsvoorstel 3 bij de Begroting 2023.

Met deze nota willen we u informeren over de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak en uitvoering van de aangenomen motie “19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen”

Kernboodschap

De raad informeren over de gefaseerde aanpak van meer openbare en toegankelijke toiletten in de stad. Eerst aan de slag met de Hoge Noodapp en inventarisatie van het huidige aanbod en mogelijkheden om op korte termijn dit uit te breiden. Vanaf 2024/2025 wordt verkend of er nieuwe openbare en toegankelijke toiletten moeten worden geplaatst.

Daarnaast wordt de raad geïnformeerd over de financiële knelpunten van de motie “19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen” en het voorstel om de beschikbaar gestelde middelen in te zetten voor het vergroten van aanbod van openbare en toegankelijke toiletten en een verschoonplank voor volwassenen.

Toelichting

Datum

19 juli 2023

Mensen met een motorische beperking, een spijsverteringsziekte of blaasproblemen zijn gebaat bij toegankelijke openbare toiletten. Sommige mensen blijven thuis (door verschillende redenen) uit angst niet op tijd een toilet te vinden in de stad. Dit draagt niet bij aan een inclusieve Zwolse samenleving waarnaar we streven. Van alle toiletten in Nederland is slechts één op de drie toegankelijk voor mindervaliden. Meer toiletten zorgen voor een toename van de bewegingsvrijheid en de afname van eenzaamheid voor mensen die anders thuisblijven uit angst om niet op tijd een toilet te vinden. De Toilettalliantie heeft een norm opgesteld: maximaal 500 meter tussen de openbaar toegankelijke toiletten op locaties waar meer dan 2.000 voetgangers per dag komen. Op dit moment voldoet de gemeente Zwolle nog niet aan deze norm. Openbare toegankelijke toiletten dragen bij aan een inclusieve, toegankelijke en gastvrije stad. Het is daarom van groot belang te investeren in openbare toegankelijke toiletten. Hierdoor wordt de gemeente Zwolle toegankelijker, inclusiever en meer gastvrij.

Uitvoering van de motie Zwolle, toegankelijk voor iedereen

In de begroting 2023 is €85.000 beschikbaar voor de plaatsing van een toilet. Uit nader onderzoek blijkt dat bovenstaand budget niet toereikend is voor het realiseren van een toegankelijk toilet in de stad. Er is een nieuwe raming gemaakt en dit komt neer op: €135.525 (eenmalig) en €18.500 (jaarlijks). Dit betekent dat er een bedrag van €47.025 ontbreekt voor het eerste jaar. Daarna moet er €18.500 jaarlijks beschikbaar zijn voor technisch en hygiënisch onderhoud. De uiteindelijke kosten kunnen variëren, omdat bepaalde kosten locatieafhankelijk zijn.

Er zijn verschillende redenen voor het verschil in de raming van de kosten voor een toegankelijk toilet. In de motie wordt uitgegaan van een raming waarbij de aanlegkosten van een toegankelijk toilet niet zijn meegerekend. De hoogte van de aanlegkosten zijn o.a. afhankelijk van de afstand tot nutsvoorzieningen (water, elektra en riolering). Daarbij moet rekening gehouden worden met de frequentie voor visuele inspectie met bijbehorende schoonmaakwerk. Daarnaast hebben we te maken met inflatie waardoor de prijzen gestegen zijn. Om deze reden komt de raming voor een openbaar toegankelijk toilet op een hoger bedrag uit. Tot slot, in 2021 is er een raming gemaakt voor een toegankelijk toiletvoorziening bij de Potgietersingel (totaalbedrag €130.000). In de nieuwe raming die opgesteld is, is rekening gehouden met de prijsverhoging, daarom komt deze raming wat hoger uit.

In de komende 4 jaar wordt een mobiliteitshub in Wezenlanden-Noord gerealiseerd inclusief mindervalide toilet. Dat betekent dat er dan al deels uitvoering is gegeven aan de motie. Namelijk een toegankelijk toilet, bij voorkeur in Wezenlandspark. Een belangrijk onderdeel dat nog ontbreekt is de verschoonplank voor volwassenen. Het streven is om in de toekomst verschillende mobiliteitshubs te realiseren in en rondom de stad, met een openbaar en toegankelijk toilet.

Daarnaast blijkt uit het plan van aanpak dat de kinderboerderij in het Wezenlandspark o.a. beschikt over een mindervalidetoilet inclusief babyverschoonplek. De toiletten zijn bedoeld voor bezoekers van de kinderboerderij en beschikbaar tijdens openingstijden in de periode van april tot oktober. Mocht verruiming van de openingstijden een uitkomst zijn dan is het een optie om dit bespreekbaar te maken met de Kinderboerderij. Structurele financiële compensatie moet hier tegenover staan. Echter, is het voor de dieren van de kinderboerderij prettiger als het buiten werk/openingstijden wat rustiger is.

Tot slot, wordt nagegaan of er een koppelkans is bij de vernieuwing van de skatebaan in het Wezenlandspark.

Vanwege bovenstaande ontwikkelingen en de inventarisatie die nog gedaan wordt, informeren we u dat er geen aanvullende financiële middelen worden gevraagd de begroting 2024, maar het gereserveerde bedrag wordt ingezet voor de realisatie van meer openbare en toegankelijke toiletten.

Datum 19 juli 2023

Dat hoeft niet altijd een nieuw te realiseren toilet te zijn. Dit kan ook verruiming van openingstijden zijn, cofinanciering als een organisatie besluit een mindervalidetoilet te maken of tegemoetkoming in schoonmaakkosten als een instelling hun wc beschikbaar stelt. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat er alsnog een verschoonplek voor volwassenen komt, ergens in of rondom de binnenstad van Zwolle.

Aanpak openbare en toegankelijke toiletten

Op basis van het plan van aanpak wordt een gefaseerde aanpak voorgesteld voor openbare toegankelijke toiletten in Zwolle. Deze aanpak bestaat uit twee fasen.

➤ **Fase 1:** bestaand toiletaanbod uitbreiden door toiletten open te stellen (korte termijn)
Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de korte termijn acties van het plan van aanpak door de samenwerking met Hoge Nood. Deze organisatie faciliteert een app waarbij de ruimtelijke spreiding van openbare en opengestelde toiletten inzichtelijk wordt gemaakt. Een opengesteld toilet is een toilet bij een horecagelegenheid, bedrijf of organisatie dat tijdens openingsuren open staat voor passanten.

Verskillende stappen worden in fase 1 uitgevoerd:

- De eerste stap die genomen wordt met de HogeNood app is om alle openbare en opengestelde toiletten in Zwolle inzichtelijk te maken. Vervolgens wordt nagegaan of er toiletten opengesteld kunnen worden die in het beheer zijn van de gemeente. Deze toevoegingen worden door de betrokken ambtenaar van de gemeente Zwolle toegevoegd in het CMS. Dit systeem wordt gebruikt om de informatie over het toiletaanbod te monitoren en dit is de plek waar wijzigingen toevoegingen gemaakt worden. Momenteel focussen we op de eerste stap.
- De twee stap is gericht op het stimuleren van organisaties om toiletten open te stellen en dit in te voeren bij de HogeNood app. Extra herkenbaarheid van opengestelde toiletten kan gestimuleerd worden door het plakken van een raamsticker bij de organisatie.
- De derde stap focust op het kenbaar maken van het toilettenaanbod in de gemeente Zwolle door hierover te communiceren via de gemeentelijke website en social media.

De kosten voor het stimuleren voor het openstellen van toiletten in de stad is goedkoper dan het realiseren van nieuw toiletaanbod. Ondernemers draaien mogelijk meer omzet doordat er meer bezoeker en voorbijgangers langskomen. Daarbij zorgt het voor een snellere implementatie dan het realiseren van nieuw toiletaanbod. Bovendien levert deze aanpak een concreet beeld op van de spreiding van de bestaande toiletvoorzieningen. Dit biedt handelingsperspectief voor de realisatie van nieuwe toiletvoorzieningen in de toekomst. Tot slot wordt de vindbaarheid van openbare (toegankelijke) toiletten verbeterd door het overzicht in de HogeNood app en raamstickers.

➤ **Fase 2:** realisatie nieuw openbaar toegankelijk toiletaanbod (lange termijn)
Een openbaar toilet is een toiletunit die zich bevindt in de openbare ruimte. In de meeste gevallen zijn deze toiletunits 24/7 open. Een toegankelijk toilet is toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, zoals bijvoorbeeld mensen in een rolstoel. De Toilettalliantie heeft een toiletnorm opgesteld die uitgaat van maximaal 500 meter tussen elk toilet in drukke gebieden (meer dan 2000 voetgangers per dag). Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat de gemeente Zwolle (nog) niet voldoet aan norm die door de Toilettalliantie is opgesteld. In Zwolle zijn er 6 openbare toegankelijke toiletten. Echter bevinden deze toiletten zich alleen in de binnenstad. Het doorlopen van fase 1 geeft inzicht in de spreiding van de openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle en hoeveel extra toiletten er eventueel nodig zijn. Dit kost echter wel tijd. We stellen daarom voor om in 2023 en 2024 deze inventarisatie te maken en met een voorstel te komen voor de lange termijn acties. Dan kan er eventueel een financiële

Datum 19 juli 2023

vraag worden neergelegd bij de begroting 2025 voor de realisatie van meer openbare toegankelijke toiletten.

Het openbaar toilet aan de Potgietersingel wordt gerenoveerd

Het huidige openbaar toilet aan de Potgietersingel zal niet worden vervangen door een nieuw toilet, maar in plaats daarvan worden gerenoveerd en tot 1 september 2033 blijven staan.

Het is duurzamer en efficiënter om het toilet te renoveren in plaats van geheel te vervangen.

Renoveren van het toilet heeft veel minder impact op het milieu. Renovatie zal het buiten werking zijn van het toilet moeten verminderen.

Financiën

In bijlage 3 staat een tabel waarin een schatting is weergegeven van de financiële middelen die nodig zijn om fase 1 en fase 2 te doorlopen. De kosten voor de Hoge Nood app bedragen €2600 per jaar. Deze kosten zijn gedekt voor 2023.

Fase 1 geeft inzicht in het aantal openbare (toegankelijke) toiletten in de stad. Dit biedt handelingsperspectief voor fase 2. Op lange termijn kan dit leiden tot een aanvraag voor financiële middelen, maar niet voor de begroting 2024.

In 2023 en 2024 wordt er een voorstel gemaakt voor de lange termijn acties, zodat overwogen kan worden of en hoeveel financiële middelen aangevraagd moeten worden bij de begroting 2025 voor de realisatie van meer openbare en toegankelijk toiletten.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

- Uitvoering van de motie Zwolle, toegankelijk voor iedereen
- Uitvoering fase 1: inventarisatie van openbare en toegankelijke toiletten in Zwolle via de HogeNood app

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer